

Latvijas Bankas noteikumu projekta "Ieguldījumu brokeru sabiedrību pārskata sagatavošanas noteikumi" anotācija

Nosaukums	Ieguldījumu brokeru sabiedrību pārskata sagatavošanas noteikumi
Dokumenta veids	Latvijas Bankas noteikumi
Izdošanas pamatojums	Ieguldījumu brokeru sabiedrību likuma 45. panta astotā daļa, Kredītiestāžu likuma 50. panta trešā daļa, Latvijas Bankas likuma 63. panta otrā daļa un 68. panta trešā daļa
Mērķis un būtība	<p>Saskaņā ar Latvijas Bankas likuma pārejas noteikumu 3. punktu Latvijas Bankas un Finanšu un kapitāla tirgus komisijas līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai izdotie ārējie normatīvie akti piemērojami līdz dienai, kad stājas spēkā attiecīgie Latvijas Bankas ārējie normatīvie akti, bet ne ilgāk kā līdz 2024. gada 31. decembrim.</p> <p>Nemot vērā minēto, Latvijas Banka ir izstrādājusi noteikumu projektu "Ieguldījumu brokeru sabiedrību pārskata sagatavošanas noteikumi" (turpmāk – noteikumu projekts), kas aizstās pašlaik spēkā esošos Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 2022. gada 13. septembra normatīvos noteikumus Nr. 165 "Ieguldījumu brokeru sabiedrību ceturkšņa pārskata sagatavošanas normatīvie noteikumi" (turpmāk – Noteikumi Nr. 165).</p> <p>Noteikumu projekta prasības būs saistošas ieguldījumu brokeru sabiedrībām, kurām Latvijas Banka izsniegusi licenci ieguldījumu pakalpojumu un ieguldījumu blakuspakalpojumu sniegšanai, izņemot ieguldījumu brokeru sabiedrības, kuras ir saņēmušas kredītiestādes licenci atbilstoši Kredītiestāžu likuma 11.² panta prasībām, (turpmāk – ieguldījumu brokeru sabiedrība).</p> <p>Ieguldījumu brokeru sabiedrību likuma 45. panta astotā daļa nosaka, ka Latvijas Banka ir tiesīga pieprasīt ieguldījumu brokeru sabiedrībām pārskatus par to finanšu stāvokli un citus pārskatus, nosakot šo pārskatu iesniegšanas kārtību un termiņus.</p> <p>Ieguldījumu brokeru sabiedrību likuma 45. panta astoto daļu nepiemēro Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 27. novembra regulas (ES) 2019/2033 par prudenciālajām prasībām ieguldījumu brokeru sabiedrībām un ar ko groza regulas (ES) Nr. 1093/2010, (ES) Nr. 575/2013, (ES) Nr. 600/2014 un (ES) Nr. 806/2014 1. panta 2. un 5. punktā minētajām ieguldījumu brokeru sabiedrībām. Šīm ieguldījumu brokeru sabiedrībām piemēro Kredītiestāžu likumā un uz tā pamata Latvijas Bankas izdotajos noteikumos paredzētās prudenciālās prasības. Kredītiestāžu likuma 50. panta trešā daļa nosaka Latvijas Bankai tiesības noteikt pārskatu sagatavošanas un iesniegšanas noteikumus, kā arī kredītiestāžu uzraudzībai nepieciešamās informācijas sagatavošanas, sniegšanas un nepieciešamo atļauju saņemšanas kārtību, ja to nav noteikusi Eiropas Komisija.</p> <p>Statistiskie dati par finansiālo stāvokli ir nepieciešami Latvijas Bankas uzdevumu veikšanai, t. sk. tam, lai sagatavotu maksājumu bilances, starptautisko investīciju bilances, ārējā parāda, finanšu kontu un citu finanšu starpnieku statistiku. Turklāt noteikumu projekts nosaka pārskatā iekļauto datu glabāšanas ilgumu Latvijas Bankā.</p>

	<p>Lai sekmētu vienotu, precīzu un konsekventu regulējošo prasību piemērošanu attiecībā uz informācijas sniegšanu par darbību ieguldījumu pakalpojumu jomā, ir lietderīgi izdot ārējo normatīvo aktu, kas būs saistošs attiecīgajiem finanšu tirgus dalībniekiem.</p> <p>Noteikumu projekts nosaka ieguldījumu brokeru sabiedrību Latvijas Bankai iesniedzamā pārskata (turpmāk – pārskats) saturu, formu, iesniegšanas kārtību un termiņus. Atbilstoši Latvijas Bankas likuma 68. panta trešajā daļā noteiktajām tiesībām noteikumu projektā iekļauts 4. punkts, kas nosaka, ka dati tiek glabāti pastāvīgi.</p> <p>Noteikumu projektā ietverti paskaidrojumi par ieguldījumu brokeru sabiedrību Latvijas Bankai iesniedzamajā pārskatā iekļaujamo datu saturu.</p> <p>Noteikumu projektā paredzētas izmaiņas attiecībā uz pārskata iesniegšanas tehnisko kārtību, kas noteikta Latvijas Bankas noteikumos, kuri regulē elektronisko informācijas apmaiņu ar Latvijas Banku. Saskaņā ar Noteikumiem Nr. 165 pārskatā iekļaujamās datus ieguldījumu brokeru sabiedrības Latvijas Bankai iesniedz, izmantojot Latvijas Bankas uzturēto datu ziņošanas sistēmu. Noteikumu projekts paredz, ka pārskats būs jāiesniedz Latvijas Bankai elektroniskā veidā, izmantojot Latvijas Bankas paaugstinātās drošības sistēmu. Pārskats par 2024. gada 4. ceturksni vēl būs jāiesniedz Latvijas Bankai līdzšinējā veidā, izmantojot datu ziņošanas sistēmu.</p> <p>Lai saskaņotu pārskata iesniegšanas termiņu ar citu ieguldījumu brokeru sabiedrību pārskatu iesniegšanas termiņiem Latvijas Bankā un uzlabotu iesniegto datu kvalitāti, pārskata iesniegšanas termiņš pagarināts no pārskata periodam sekojošā mēneša 15. datuma līdz pārskata periodam sekojošā otrā mēneša 15. datumam.</p> <p>Pārskatā izmantojamie darījuma partnera sektora kodī apkopoti noteikumu projekta 2. pielikumā "Izmantotie kodī".</p> <p>Attiecībā uz Latvijas Bankai iesniedzamajiem datiem noteikumu projekts satur identiskas tiesību normas kā Noteikumi Nr. 165, kuri zaudēs spēku ar noteikumu projekta spēkā stāšanās brīdi. Noteikumu projekta normas, kuras atšķiras no Noteikumos Nr. 165 ietvertajām atbilstošajām normām, paredz tehniska rakstura precizējumus, galvenokārt saistībā ar numerācijas maiņu un atsauču precizēšanu.</p> <p>Bilances pārskata (IBS 01.00) pasīvu pozīcijas "Uzkrājumi parādiem un saistībām" (pozīcijas kods 20600) datus ieguldījumu brokeru sabiedrības sniegs mazākā detalizācijas pakāpē, atsakoties no statistisko datu sniegšanas valstu, valūtu un darījuma partneru dalījumā.</p> <p>Lai iegūtu informāciju ieguldījumu brokeru sabiedrības pašu kapitāla pietiekamības uzraudzības vajadzībām, bilances pārskatā (IBS 01.00) aktīvi papildināti ar pozīciju "t. sk. programmatūras aktīvi" (pozīcijas kods 10820).</p>
<p>Leģitīmais mērķis</p>	<p>Noteikumu projekta leģitīmais mērķis ir citu personu tiesību aizsardzība un sabiedrības labklājības nodrošināšana.</p> <p>Šo pamattiesību aizsardzību Latvijas Banka īsteno, nodrošinot finanšu tirgus uzraudzību, kurai ir vitāla nozīme finanšu sistēmas un</p>

	<p>ekonomiskajā attīstībā, iespējami pilnīgākajā veidā, lai veicinātu sabiedrības uzticēšanos finanšu tirgum un tā dalībniekiem un Latvijas Bankai kā konkrēto finanšu tirgus dalībnieku uzraugam, kas nodrošina to tiesisku un sabiedrības interesēm atbilstošu darbību.</p> <p>Indivīdam kā finanšu tirgus sistēmas daļai ir būtiski apzināties un saņemt to aizsardzības līmeni, kuru tam nodrošina finanšu tirgus un tā dalībnieku darbības uzraugs (Latvijas Banka), un attiecīgi Latvijas Banka finanšu tirgus un tā dalībnieku darbības uzrauga lomā ir atbildīga par tādu pasākumu veikšanu, kas aizsargā indivīda pamattiesības. Respektīvi, indivīds ir tiesīgs paļauties uz finanšu sistēmas taisnīgu uzraudzību, pretējā gadījumā indivīdam zūd uzticība finanšu sistēmai un motivācija būt šīs sistēmas dalībniekam.</p> <p>Nosakot finanšu tirgus dalībniekiem prasības un pārbaudot to ievērošanu, Latvijas Banka nodrošina tai Latvijas Bankas likumā noteikto pienākumu – veicināt ieguldītāju interešu aizsardzību un finanšu tirgus ilgtspējīgu attīstību un stabilitāti – izpildi. Līdz ar to noteikumu projekts ir nepieciešams, lai Latvijas Banka finanšu tirgus un tā dalībnieku uzraudzības funkcijas veikšanai varētu iegūt regulāri un vienotā formātā sniegtus datus, kuriem veiktas standartizētas datu kvalitātes pārbaudes, par noteikumu projektā minētajām jomām.</p> <p>Leģitīmais mērķis – sabiedrības labklājība – tiek sasniegts, īstenojot statistisko datu vākšanu un to izmantošanu apkopotā veidā statistikas sagatavošanai un finanšu stabilitātes analīzei. Tādējādi ar kvalitatīvākiem statistiskajiem datiem tiek nodrošināti datu lietotāji un lēmumu pieņēmēji, kuri var vairot sabiedrības labklājību, pieņemot kvalitatīvākus, pamatotākus un uz datiem balstītus lēmumus. Vienlaikus kvalitatīvāki un detalizētāki statistiskie dati finanšu stabilitātes un tautsaimniecības dinamisko pārmaiņu analīzei paaugstina kopējo sabiedrības labklājības līmeni.</p> <p>Savukārt leģitīmais mērķis – citu personu tiesību aizsardzība – tiek sasniegts, statistisko datu apstrādi veicot tādā veidā, kas nodrošina to konfidencialitāti un attiecīgi aizsargā statistisko datu sniedzēju tiesības un tiesiskās intereses.</p>
Samērīgums	<p>Noteikumi tiek izdoti, lai Latvijas Banka varētu iegūt ieguldījumu brokeru sabiedrību darbības uzraudzības funkcijas veikšanai un statistiskās informācijas par ieguldījumu brokeru sabiedrību darbību nodrošināšanai nepieciešamo informāciju, proti, varētu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) regulāri iegūt pārskatā ietvertu informāciju, lai veiktu ieguldījumu brokeru sabiedrību darbības uzraudzību; 2) nodrošināt finanšu kontu, maksājumu bilances, starptautisko investīciju bilances, ārējā parāda un citu finanšu starpnieku statistikas sagatavošanu; 3) identificēt un novērtēt ar ieguldījumu pakalpojumu sniegšanu saistītos riskus Latvijas finanšu sistēmā un veikt tautsaimniecības dinamisko pārmaiņu analīzi. <p>Noteikumu projektā paredzētais pārskats, kurš ieguldījumu brokeru sabiedrībām katru kalendārā gada ceturksni būs jāiesniedz Latvijas Bankai, un tajā iekļaujama datu apjoms atbilst tam apjomam, kas jau šobrīd tiek regulāri saņemts no ieguldījumu brokeru sabiedrībām, līdz ar</p>

	<p>to dati pārskata sagatavošanai jau šobrīd ir ieguldījumu brokeru sabiedrību rīcībā un noteikumu projekts neprasa ieguldījumu brokeru sabiedrībām ieviest jaunus procesus datu vākšanai un uzkrāšanai, lai varētu izpildīt noteikumu projektā paredzētās prasības.</p> <p>Līdz ar to atbilstošākais veids, kā noteikt ieguldījumu brokeru sabiedrībām vienotas prasības pārskata sagatavošanai un iesniegšanai, ir izdot tām saistošus noteikumus. Citas alternatīvas jautājuma noregulēšanai un vienotu prasību noteikšanai nebūtu efektīvas un nesasniegtu izvirzīto mērķi, jo nenodrošinātu vienveidīgu piemērošanu.</p> <p>Noteikumu projekts kopumā un tajā ietvertās tiesību normas atbilst samērīguma principam, jo, pirmkārt, ar noteikumu projekta ieviešanu tiek sasniegts leģitīmais mērķis (citu personu tiesību un sabiedrības labklājības aizsardzība) un, otrkārt, nav iespējams pēc būtības īstenot citu personu tiesību un sabiedrības labklājības aizsardzību ar citiem līdzekļiem, kā arī nepastāv tādi alternatīvi līdzekļi, kas sasniegtu leģitīmo mērķi tādā pašā kvalitātē. Ņemot vērā iepriekš minētos apstākļus, sabiedrības ieguvums būs lielāks par papildu slogu un resursu ieguldījumu (ņemot vērā jau esošās prasības), kas konkrētajam finanšu tirgus dalībniekam varētu rasties ar uzliktajiem pienākumiem, un tos atsver sagaidāmie ilgtermiņa ieguvumi stabilāka finanšu sektora veidā.</p>
Spēkā stāšanās	Noteikumu projekts stāsies spēkā 2025. gada 1. janvārī.
Ietekme uz Latvijas Bankas budžetu	Noteikumu projekta izdošana neietekmēs Latvijas Bankas budžeta ieņēmumus un izdevumus.
Administratīvā sloga un izmaksu novērtējums (tirgus dalībniekiem)	<p>Noteikumu projektā ietvertās prasības saistībā ar izmaiņām datu iesniegšanas kārtībā, pārejot no to iesniegšanas, izmantojot datu ziņošanas sistēmu, uz to iesniegšanu, izmantojot paaugstinātās drošības sistēmu, noteikumu projekta piemērošanas sākotnējā periodā varētu radīt ieguldījumu brokeru sabiedrībām nelielu papildu administratīvo slogu un izmaksas.</p> <p>Finanšu tirgus dalībnieku administratīvās izmaksas precīzi nav aprēķināmas, jo tās šajā gadījumā atkarīgas no vairākiem faktoriem, piemēram, no tā, vai noteikumu projektā ietvertu prasību ieviešanai finanšu tirgus dalībnieks izmantos iekšējos vai ārējos resursus. Tomēr ilgtermiņā administratīvais slogs un izmaksas nav paredzamas, jo dati pārskatu sagatavošanai jau šobrīd ieguldījumu brokeru sabiedrībām ir pieejami un noteikumu projekts neprasa ieguldījumu brokeru sabiedrībām ieviest jaunus procesus datu vākšanai un uzkrāšanai.</p>
Saistītie dokumenti	<p>Ar noteikumu projektu saistītie dokumenti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Ieguldījumu brokeru sabiedrību likums; 2) Kredītiestāžu likums; 3) Latvijas Bankas likums; 4) Noteikumi Nr. 165; 5) Latvijas Bankas 2022. gada 24. oktobra noteikumi Nr. 226 "Noteikumi par elektronisko informācijas apmaiņu ar Latvijas Banku";

	6) Latvijas Bankas 2022. gada 12. septembra noteikumi Nr. 218 "Statistisko datu par kredītiestāžu un citu monetāro finanšu iestāžu finansiālo stāvokli (MBP) sagatavošanas un iesniegšanas noteikumi".
Saskaņošana ar Eiropas Centrālo banku	Noteikumu projektu nav nepieciešams saskaņot ar Eiropas Centrālo banku.
Saskaņošana ar citām publiskām un privātām personām	<p>Noteikumu projekts 2024. gada 11. septembrī tika publicēts Latvijas Bankas tīmekļvietnes www.bank.lv sadaļas "Tiesību akti" apakšsadaļā "Sabiedrības līdzdalība", aicinot iesniegt priekšlikumus līdz 2024. gada 25. septembrim.</p> <p>Vienlaikus par noteikumu projektu un notiekošo sabiedrības līdzdalību individuāli tika informētas visas ieguldījumu brokeru sabiedrības.</p> <p>Noteikumu projekts 2024. gada 21. oktobrī tika izskatīts Latvijas Bankas konsultatīvās finanšu tirgus padomes sēdē. Komentāri netika saņemti.</p>
Saskaņošanas rezultāti	Sabiedrības līdzdalības rezultātā par noteikumu projektu netika saņemti iebildumi vai priekšlikumi.